

KURUMSAL

TEMMUZ - EYLÜL / JULY - SEPTEMBER 2016 ■ SAYI ISSUE 34

www.tkyd.org.tr

yatırımcı

TÜRKİYE KURUMSAL YATIRIMCI YÖNETİCİLERİ DERNEĞİ TARAFINDAN ÜÇ AYDA BİR YAYINLANIR

**BİREYSEL EMEKLİLİKTE
BEKLENTİLER VE VARLIK
DAĞILIMININ ÖNEMİ**

**HOLLANDA
EMEKLİLİK SİSTEMİ**

**ALGORİTMİK
İŞLEMLER**

**FAİZSİZ FİNANSIN
GELİŞİMİNE
GENEL BİR BAKIŞ**

Küresel Ölçekte Bir Endeks Hesaplayıcı Olarak Borsa İstanbul

Borsa İstanbul endeksleri, fonlar tarafından performanslarını ölçmek üzere kullanılmaktadır. Türkiye’de toplam büyüklüğü 106 milyar TL’yi bulan fonların yaklaşık %97’si Borsa tarafından hesaplanan endeksleri karşılaştırma ölçütü olarak kullanılmaktadır.

Borsa İstanbul son yıllarda çok hızlı bir değişim ve dönüşüm sürecindedir. Bu süreçte Borsa hem teknolojik altyapısını yenileyerek, hem de yaptığı stratejik işbirlikleri ile piyasaya sunduğu ürün ve hizmet çeşitliliğini artırmaktadır. Endeks alanı da bu değişim dönüşümden payına düşeni almış, BISTECH ile yenilenmiş teknoloji, deneyimli teknik ve pazarlama kadroları, uluslararası standartlara ve yatırımcı ihtiyaçlarına göre şekillenen yenilikçi ürünleri ve değer katan işbirlikleri ile Borsa İstanbul küresel ölçekte bir endeks hesaplayıcı konumuna yükselmiştir.

Borsa İstanbul dört temel alanda endeks hizmeti veriyor

Bunlardan ilki lisanslama hizmetidir. Borsa İstanbul tarafından 54’ü gün içinde, 325’i ise gün sonunda hesaplanmakta olan toplam 379 endeks, yerli ve yabancı portföy yönetim şirketleri ve yatırım kuruluşları tarafından lisanslanmaktadır. Lisanslanan bu endeksler borsa

Oğuzhan Karakoç
Satış Servisi Yöneticisi
Pazarlama ve Satış Bölümü
Borsa İstanbul

yatırım fonundan, varanta, yapılandırılmış ve tezgâh üstü ürünlerle geniş bir yelpazedeki finansal ürünlerde kullanılmaktadır. Bu endekslere bağlı ürünlerin toplam büyüklüğü bugün 800 milyon TL’ye ulaşmaktadır.

Borsa İstanbul endeksleri ayrıca, SPK’nın ilgili mevzuatı çerçevesinde, fonlar tarafından performanslarını ölçmek üzere kullanılmaktadır. Türkiye’de toplam büyüklüğü 106 milyar TL’yi bulan fonların yaklaşık

%97’si Borsa tarafından hesaplanan endeksleri karşılaştırma ölçütü olarak kullanılmaktadır. Endekslerin yanı sıra Borsa İstanbul’un piyasalarında oluşan veriler de lisanslanabilmektedir. Bu veriler ile uluslararası endeks yapıcılar, fikri mülkiyetleri kendilerine ait endeksler hesaplamaktadır. Bu kapsamda MSCI’nın hesapladığı MSCI-Turkey Index, toplam büyüklüğü 365 milyon ABD Doları’nı bulan borsa yatırım fonu tarafından takip edilmektedir.

Son olarak, Borsa İstanbul kurumlara endeks hesaplama hizmeti vermektedir. Endeksin metodolojisi ve içeriğinin oluşturulması, kurum ve Borsa İstanbul’un birlikte yürüttüğü süreçte belirlenmekte, endeksin hesaplanması, sürekliliğinin sağlanması, müşteriye ulaştırılması Borsa İstanbul tarafından gerçekleştirilmektedir. Hesaplanan endeksler Borsa İstanbul’un veri yayın paketlerine de dahil olduğu için geniş bir yatırımcı ağına ulaşmaktadır. Ayrıca Borsa İstanbul, endekslerin hedeflenen

kitleye duyurulmasında önemli bir etkinlik olan gong töreni hizmeti de sunmaktadır. Temmuz 2014'ten itibaren Bizim Menkul Değerler için Katılım 30, 50 ve Model Portföy Endeksleri ve Nisan 2015'ten itibaren İş Portföy Yönetimi için İş Bankası İştirakleri Endeksi hesaplanmaktadır.

Endeks Alanında Yenilikler: Müşteri Odaklılık, Teknoloji, Alt Yapı ve İş Birlikleri

Öncelikle kurumların BIST endeksleri kullanımına yönelik tüm hususlar gözden geçirilmiş, gerekli iyileştirmeler yapılmış, lisanslama sözleşmeleri finans piyasası standartları ve piyasa ihtiyaçları gözetilerek yenilenmiştir. Raporlama, yetki değişikliği vb. süreçler BISTCONNECT platformu üzerinden hızlı ve etkin bir hale getirilmiştir.

BIST endekslerini kullanan tüm kurumlar ile sürekli iletişim halinde, mevcut ürünlerin yanı sıra ihtiyaç duyulan yeni ürünler de değerlendirilmektedir. Yapılan etkinliklerle sektör temsilcileri ile bir araya gelinerek, yeni hizmet ve ürünler tanıtılmaktadır.

2015 yılı sonunda Borsa

İstanbul'un Teknolojik Dönüşüm Programı kapsamında BISTECH Platformu devreye alınmış, pay piyasası endeksleri bu platforma ait ICS2 modülü ile hesaplanmaya başlanmıştır. Borçlanma araçları piyasası endekslerine yönelik çalışmaların ise 2017'de tamamlanması planlanmaktadır. Entegrasyonu tamamlandığında ICS2 ile farklı kaynaklardan veri kullanımı; farklı zaman dilimlerinde farklı ağırlıklandırma yöntemleri ile farklı kıymetler için endeks hesaplamak mümkün olacaktır. Sektör ve pazar endekslerinde yönetim kolaylığı ve esnek raporlama imkânları sunan bu sistem, tüm borsa sistemleri ile entegre çalışacaktır.

Borsa İstanbul, alt yapıya yönelik ciddi atılımlarda bulunmaktadır. Londra'da kurulan bağlantı noktası (PoP) sayesinde yatırımcılar endeks veri yayınına, İstanbul'a ek olarak Londra'dan da erişebilmektedir. TMX Atrium, Colt, Spintek gibi geniş ağırları olan firmalar ile yapılan iş birlikleri neticesinde İstanbul ve Londra'ya dünyadaki belli başlı diğer finansal merkezler de eklenmiştir.

Önemli bir diğer atılım ise EDDN (Eurasia Data Dissemination) projesidir. Bu kapsamda diğer borsaların piyasa verileri, tek

“Borsa İstanbul tarafından 54'ü gün içinde, 325'i ise gün sonunda hesaplanmakta olan toplam 379 endeks, yerli ve yabancı portföy yönetim şirketleri ve yatırım kuruluşları tarafından lisanslanmaktadır. Lisanslanan bu endeksler borsa yatırım fonundan, varanta, yapılandırılmış ve tezgâh üstü ürünlere geniş bir yelpazedeki finansal ürünlerde kullanılmaktadır. Bu endekslere bağlı ürünlerin toplam büyüklüğü bugün 800 milyon TL'ye ulaşmaktadır.”

BIST ENDEKSLERİ

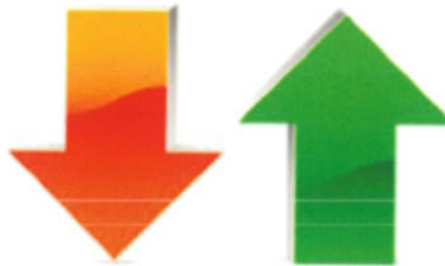
bir format ve tek bir sözleşme ile Borsa İstanbul'un küresel dağıtım ağındaki herhangi bir noktadan yatırımcıya sunulabilmektedir. ICS2'nun ilgili özelliğinin devreye alınması ile bu borsaların verileri kullanılarak, yeni endeksler hesaplamak da mümkün olacaktır. Borsa İstanbul sunmuş olduğu hizmetlere değer katabilmek amacı ile ulusal ve uluslararası iş birliklerine de önem vermektedir. Bu kapsamda Londra Borsası ile yapılan anlaşmalar neticesinde, 14 Eylül 2015 tarihinden itibaren BIST 30 Endeks vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri Londra Borsası Türev Piyasasında TL cinsinden işlem görmeye başlamıştır. Diğer taraftan geniş dağıtım ağlarından istifade etmek üzere FTSE, MSCI, S&PDJ gibi küresel endeks hesaplayıcı firmalar ile görüşmeler yapılmaktadır.

TKYD ile İş Birliği ve BIST-KYD Endeksleri

29 Nisan 2015 tarihinde TKYD ile yaptığı iş birliği çerçevesinde Borsa İstanbul, 2000 yılından bu yana TKYD tarafından hesaplanan ve kolektif yatırım kuruluşları

tarafından fonların performansını değerlendirmek amacıyla kullanılan KYD endekslerini, metodolojilerini güncelleyerek 1 Temmuz 2015 tarihinden itibaren BIST-KYD endeksleri adı altında hesaplamaya başlamıştır. Bugün 600 civarında emeklilik ve yatırım fonu BIST-KYD endekslerini karşılaştırma ölçütü olarak kullanmaktadır. Kolektif yatırım kuruluşları piyasasının ihtiyaçları dikkate alınarak yeni endekslerin geliştirilmesi ise Borsa ve TKYD tarafından oluşturulan ve periyodik olarak toplanan komite tarafından belirlenmektedir.

Hesaplanan Yeni Endeksler Risk Kontrol Endeksleri

VOLATİLİTE / AĞIRLIK

“Endekslerin yanı sıra Borsa İstanbul'un piyasalarında oluşan veriler de lisanslanabilmektedir. Bu veriler ile uluslararası endeks yapımcılar, fikri mülkiyetleri kendilerine ait endeksler hesaplamaktadır.”

BIST Risk Kontrol Endeksleri ile yatırımcılar, risk algılarına göre seçtikleri hedef risk seviyeleri bazında dayanak endeks (BIST 30 veya BIST 100) ve repodan (BIST KYD Repo Endeksi (Net)) oluşan endeks portföyüne yatırım yapabilirler. Portföy içindeki ağırlıklar dayanak endeksin geçmiş volatilitesine göre günlük olarak değiştirilir. Portföy ağırlıkları, dayanak endeksin volatilitesinin yüksek

oluşan portföyün günlük getirisini yansıtmaktadır. Volatilitenin düşük olduğu dönemlerdeki potansiyel getiriden mümkün olduğunca yararlanmak için, BIST Risk Kontrol Endeksleri %150 kaldıraç oranına kadar yatırım yapmaya imkan vermektedir. Endeksler gün sonu kapanış değerlerinden hesaplanmaktadır.

BIST Kaldıraçlı Endeksleri

olduğu günlerde repoya, düşük olduğu günlerde dayanak endeks yönüne kaymaktadır. Böylelikle endeks, yatırımcısına kısmi bir sermaye koruması sağlayabilmektedir. BIST Risk Kontrol Endeksleri, her bir dayanak endeks için ve %10, %15, %20, %25 ve %30 hedef risk seviyelerine göre ayrı ayrı hesaplanmaktadır. Böylece yatırımcılar kendi yatırım stratejilerine uygun dayanak endeksi (BIST 100 veya BIST 30) ve kendi risk algılarına uygun hedef risk seviyesini belirleyerek, buna uygun BIST Risk Kontrol Endeksini takip edebilmektedir. Ayrıca tüm endeksler getiri ve toplam getiri olarak iki tipte hesaplanmaktadır. Getiri endeksleri sadece dayanak endeksin günlük getirilerini portföy içindeki ağırlığı oranında yansıtırken, toplam getiri endeksleri dayanak endeks ve repodan

Kaldıraçlı endeksler, referans alınan belli bir endeksi (dayanak endeks) aynı yönde ve baştan belirlenmiş bir kaldıraç oranıyla yansıtan endekslerdir. Kaldıraçlı endekslerde kaldıracın borçlanarak daha fazla yatırım yapmak suretiyle elde edildiği ve borçlanmanın da günlük repo oranlarından yapıldığı varsayılmaktadır. Dolayısıyla endeks, dayanak endekse

bağlı toplam getiriden, borçlanma maliyeti (BIST-KYD Repo (Net) Endeksi getirisi) çıkartılarak hesaplanmaktadır.

BIST Kısa Endeksleri

Kısa endeksler ise referans alınan belli bir endeksi (dayanak endeks) ters yönde ve baştan belirlenmiş bir kaldıraç oranıyla yansıtan endekslerdir. Kısa endekslerde kısa pozisyonun ve kaldıracın, endekste ki paylar ödünç alınıp açığa satılarak elde edildiği, açığa satıktan elde edilen fonun ise günlük repo oranlarından değerlendirildiği varsayılmaktadır. Dolayısıyla endeks, dayanak endekse bağlı toplam getiriye, faiz getirisi (BIST-KYD Repo (Net) Endeksi getirisi) eklenerek hesaplanmaktadır.

“Bugün 600 civarında emeklilik ve yatırım fonu BIST-KYD endekslerini karşılaştırma ölçütü olarak kullanmaktadır. Kollektif yatırım kuruluşları piyasasının ihtiyaçları dikkate alınarak yeni endekslerin geliştirilmesi ise Borsa ve TKVD tarafından oluşturulan ve periyodik olarak toplanan komite tarafından belirlenmektedir.”